

SPRAWOZDANIE
z przeprowadzonych kontroli instytucjonalnych
i funkcjonalnych
w Administracji Podatkowej i Służbie Celnej
w 2015 roku

**DEPARTAMENT KONTROLI CELNEJ, PODATKOWEJ
I KONTROLI GIER**

Warszawa, wrzesień 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 2
I. Działalność Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier w zakresie kontroli wewnętrznej	str. 3
I. 1 Podstawy działalności	str. 3
I. 2 Realizacja działań kontrolnych	str. 3
I. 3 Istotne ustalenia z wybranych obszarów poddanych działalności kontroli instytucjonalnej	str. 6
I. 4 Istotne ustalenia z obszarów poddanych kontrolom instytucjonalnym wykonywanym w trybie uproszczonym	str. 13
II. Kontrola funkcjonalna wykonywana w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych oraz izbach i urzędach celnych.	str. 28
II. 1 Wyniki kontroli funkcjonalnych w izbach skarbowych i urzędach skarbowych	str. 28
II. 2 Wyniki kontroli funkcjonalnych w izbach celnych i urzędach celnych	str. 30
III. Podsumowanie	str. 32

Wstęp

Na Departament Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier nałożono obowiązek realizacji zadań ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Szefa Służby Celnej, związanych z wykonywaniem kontroli w izbach skarbowych, w izbach celnych i urzędach celnych oraz CEZRF, w trybie ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

Departament Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier, zwany dalej Departament CP, stosownie do zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych planu kontroli przeprowadzał w 2015 roku kontrole w zakresie nadzoru nad działalnością pełnioną przez dyrektorów izb celnych i naczelników urzędów celnych oraz dyrektorów izb skarbowych i naczelników urzędów skarbowych.

Niniejszy dokument stanowi zbiór dokonanych ustaleń kontroli wewnętrznej instytucjonalnej i kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

Cechą kontroli wewnętrznej instytucjonalnej jest przeprowadzanie badania kontrolnego przez upoważnionych do tych czynności pracowników albo przez wyodrębnioną do tego komórkę organizacyjną. Kontrola wewnętrzna instytucjonalna jest narzędziem wspierającym proces kierowania i zarządzania organizacją przez jej kierownictwo. Stanowi element kontroli zarządczej. Celem jest zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna to działanie wykonywane na każdym etapie zarządzania, realizowana jest w stosunku do podległych pracowników. Ocenie podlegają wykonywane czynności i procesy. Atrybutem tej kontroli jest możliwość oddziaływania władczego w celu skorygowania działań podległych pracowników.

Oba rodzaje kontroli stanowiąc mają uzyskanie racjonalnej pewności, że cele zarządzania zostaną osiągnięte.

Departament CP w toku kontroli: badał stan faktyczny badanego obszaru w porównaniu ze stanem pożądanym, dokonywał oceny badanego obszaru oraz wydawał zalecenia pokontrolne, mające przede wszystkim na celu działania naprawcze albo minimalizujące skutki ustalonych nieprawidłowości.

I. Działalność Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier w zakresie kontroli instytucjonalnej (CP)

I.1 Podstawy działalności

Zadania kontroli instytucjonalnej w administracji podatkowej i celnej realizowane są przez Departament CP.

Departament CP sprawował w 2015 r. nadzór organizacyjny nad kontrolą instytucjonalną wykonywaną przez dyrektorów izb skarbowych, naczelników urzędów skarbowych, dyrektorów izb celnych i naczelników urzędów celnych.

Zadania kontroli instytucjonalnej realizowane były na zasadach, które określono w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie kontroli w izbach i urzędach skarbowych (Dz. U. Nr 261, poz. 1559), do dnia obowiązywania aktu (01.04.2015 r.),
- ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

Ponadto, realizacja kontroli przez kontrolerów Departamentu CP wynikała z regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 34 Ministra Finansów z dnia 27 lipca 2012 r. oraz załącznik do zarządzenia nr 34 Ministra Finansów z dnia 11 lipca 2014 r.

I.2 Realizacja działań kontrolnych

Departament CP przeprowadzał kontrole na podstawie *Planu kontroli* w 2015 r., zatwierdzonego przez Podsekretarza Stanu, Szefa Służby Celnej nadinsp. Jacka Kapicę. Zaplanowano i przeprowadzono 28 kontroli, w tym 16 w izbach skarbowych oraz 12 w izbach celnych, a także przeprowadzono kontrole poza planem tzw. kontrole doraźne (kontrole w trybie uproszczonym).

Kontrole miały na celu dokonanie oceny realizacji zadań przez jednostki organizacyjne administracji podatkowej i celnej. Przy projektowaniu planu kontroli, analogicznie do poprzedniego okresu, w typowaniu do kontroli izb skarbowych kierowano się w szczególności, propozycjami przekazanymi przez właściwe departamenty Ministerstwa Finansów. W przypadku kontroli jednostek administracji celnej propozycje ujęcia ich w planie kontroli wynikało z ustaleń komórek organizacyjnych Departamentu CP oraz informacji przekazywanych przez departamenty nadzorujące Służbę Celną.

Plan kontroli na 2015 rok został opublikowany w BIP Ministerstwa Finansów i określał następujący zakres.

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Temat kontroli
1.	Izba Celna w Białej Podlaskiej Izba Celna w Przemyślu Izba Skarbowa w Olsztynie Izba Skarbowa we Wrocławiu	Prawidłowość wdrożenia i funkcjonowania zasad kontroli wewnętrznej w zakresie kontroli funkcjonalnej
2.	Izba Celna w Kielcach Izba Celna w Opolu Izba Skarbowa w Gdańsku Izba Skarbowa w Rzeszowie	Prawidłowość wydatkowania środków budżetowych
3.	Izba Celna w Gdyni	Prawidłowość nadzoru na funkcjonowaniem

	Izba Celna w Łodzi Izba Celna w Warszawie Izba Celna we Wrocławiu	pośredniczących podmiotów tytoniowych (PPT) oraz kontrolami i innymi czynnościami organu realizowanymi w stosunku do tych podmiotów
4.	Izba Celna w Kielcach Izba Celna w Opolu Izba Skarbowa w Szczecinie Izba Skarbowa w Zielonej Górze	Wykorzystywanie informacji sygnałnych, w tym przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków
5.	Izba Celna w Krakowie Izba Celna w Toruniu	Realizacja <i>Polityki kryminalnej</i> w izbach celnych wewnętrznych
6.	Izba Skarbowa w Białymstoku Izba Skarbowa w Kielcach Izba Skarbowa w Lublinie Izba Skarbowa w Łodzi Izba Skarbowa w Opolu	Zasadność naborów na wolne stanowiska pracy w administracji podatkowej
7.	Izba Skarbowa w Krakowie Izba Skarbowa w Poznaniu Izba Skarbowa w Warszawie	Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych związanych z nieruchomościami
8.	Izba Skarbowa w Bydgoszczy Izba Skarbowa w Katowicach	Realizacja Wytycznych dla administracji podatkowej w zakresie realizacji polityki karnej w izbach skarbowych

Ogółem zaplanowano 28 kontroli i wszystkie zostały przeprowadzone.

Niezależnie od planu kontroli na rok 2015, Departament CP przeprowadził kontrole w trybie uproszczonym w związku z koniecznością pilnego ustalenia stanu faktycznego i przekazania informacji kierownikowi jednostki kontrolującej. Dokonywano również sprawdzenia informacji zawartych w pismach/doniesieniach wpływających do Ministerstwa Finansów w sprawie nieprawidłowości w działaniach jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Finansów.

W 2015 roku ogółem przeprowadzono 27 kontroli w trybie uproszczonym.

Kontrole doraźne przeprowadzone w administracji podatkowej

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Temat kontroli
1.	Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy w Warszawie	Zarządzanie ryzykiem oraz działania podejmowane wobec zidentyfikowanych ryzyk.
2.	Izba Skarbowa w Kielcach	Postępowanie z informacjami sygnałnymi oraz przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków.
3.	Pierwszy Urząd Skarbowy Łódź-Bałuty	Sprawdzenie prawidłowości dokonywania zwrotów podatku od towarów i usług.
4.	Urząd Skarbowy w Pabianicach	Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania urzędu skarbowego w związku z zarzutami zawartymi w informacjach sygnałnych.
5.	Pierwszy Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu	Prawidłowość przebiegu postępowań egzekucyjnych prowadzonych wobec wybranych podmiotów i rejestrowania zdarzeń w EGAPOLTAX
6.	Pierwszy Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście	Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania urzędu skarbowego w związku z zarzutami zawartymi w informacjach sygnałnych
7.	Urząd Skarbowy w Giżycku	Terminowość prowadzonych kontroli podatkowych oraz postępowań podatkowych
8.	Pierwszy Urząd Skarbowy w	Weryfikacja prawidłowości i terminowości dokonywania

	Tarnowie	przebiegowań i zwrotów kwot zaksięgowanych na koncie „Kwoty do wyjaśnienia”.
9.	Pierwszy Urząd Skarbowy Łódź-Górnica Pierwszy Urząd Skarbowy w Bydgoszczy	Wdrożenie scentralizowanego systemu poboru
10.	Urząd Skarbowy w Żyrardowie	Ocena działania organu egzekucyjnego w zakresie ewidencjonowania tytułów wykonawczych oraz weryfikacja podejmowanych przez urząd działań w stosunku do określonego podmiotu

Kontrole doraźne przeprowadzone w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Temat kontroli
1.	Izba Celna w Łodzi	Skuteczność działań organów celnych w odniesieniu do sprawowanego dozoru i kontroli oraz w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych przez podmioty we właściwości miejscowej IC w Łodzi, produkujące wyroby objęte pozycjami CN 2203 i CN 2206.
2.	Urząd Celny we Wrocławiu	Zbadanie działalności Naczelnika UC we Wrocławiu w zakresie spraw prowadzonych w Referacie Akcyzy i Gier oraz archiwizowania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów służbowych, a także nadzór ze strony Izby Celnej we Wrocławiu w przedmiotowym zakresie.
3.	Izba Celna w Łodzi Izba Celna w Poznaniu Izba Celna we Wrocławiu Izba Celna w Szczecinie Izba Celna w Krakowie Izba Celna w Warszawie	Przechowywanie, zabezpieczenie oraz użytkowanie broni palnej.
4.	Izba Celna we Wrocławiu	Zbadanie prawidłowości postępowań podatkowych prowadzonych w I i II instancji wobec określonego podatnika.
5.	Izba Celna we Wrocławiu	Sprawowanie nadzoru i kontroli przez IC we Wrocławiu i podległe urzędy celne w zakresie spełnienia warunków uprawniających do zastosowania stawki akcyzy 232,00zł/1000l przez sprzedawców oleju napędowego przeznaczonego na cele opałowe.
6.	Izba Celna w Warszawie	Prawidłowość postępowania Izby Celnej w Warszawie i podległych urzędów celnych w odniesieniu do wymierzania kar pieniężnych za urządzenie gier hazardowych bez koncesji lub zezwolenia, bez dokonania zgłoszenia lub bez wymaganej rejestracji automatu lub urządzenia do gry.
7.	Izba Celna w Przemyśle	Prawidłowość postępowania w sprawach skarg dotyczących funkcjonowania OC w Medyce - w szczególności skargi obywatela Niemiec oraz sprawdzenie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 16.04.2013 r. nr CA7/0813/12/129/SQP/12.

8.	Izba Celna w Łodzi	Polityka kadrowa oraz efektywność kontroli wewnętrznej w IC w Łodzi i podległych urządzeniach celnych.
9.	Izba Celna w Warszawie	Weryfikacja procedur obiegu informacji mających znaczenie dla prawidłowego wykonywania zadań przez funkcjonariuszy/pracowników Służby Celnej oraz trybu przekazywania meldunków o istotnych zdarzeniach.
10.	Izba Celna w Toruniu	Prawidłowość postępowania organów podatkowych w obszarze analizy ryzyka oraz wymiaru i poboru podatku akcyzowego od pojazdów samochodowych nabywanych wewnątrzspółnotowo przez określonych podatników.
11	Izba Celna w Opolu	Prawidłowość wykorzystywania informacji pochodzących z Krajowego Telefonu Interwencyjnego Służby Celnej.

Reasumując, Departament CP w 2015 r. przeprowadził 55 kontroli w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Finansów.

I.3 Istotne ustalenia z wybranych obszarów poddanych działalności kontroli instytucjonalnej

Kontrole wynikające z planu kontroli

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość wdrożenia i funkcjonowania zasad kontroli wewnętrznej w zakresie kontroli funkcjonalnej.	ocena prawidłowości wdrożenia i funkcjonowania zasad kontroli funkcjonalnej sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych wszystkich szczebli zarządzania.	IC w Białej Podlaskiej, IC w Przemyślu, IS w Olsztynie, IS we Wrocławiu.

Istotne ustalenia kontroli

Dokonana ocena wykazała, że pomimo ujawnionych uchybień i nieprawidłowości wdrożono kontrolę wewnętrzną w celu diagnozowania obszarów zagrożonych ewentualnymi nieprawidłowościami.

Ustalono nieprawidłowości dotyczyły:

- braku realizacji kontroli funkcjonalnych we wszystkich komórkach organizacyjnych,
- nie realizowania badania stopnia i jakości kontroli funkcjonalnej w wymaganym zakresie, co skutkowało brakiem reakcji na nieprzeprowadzanie kontroli funkcjonalnych w niektórych komórkach organizacyjnych.

Ponadto ustalono, że w kontrolowanych jednostkach m.in:

- wdrażano wewnętrzne regulacje dot. realizacji kontroli funkcjonalnych,
- wykonywano kontrolę funkcjonalną zgodnie założonym planem,
- przygotowano kadre kierowniczą do wykonywania zadań dotyczących sprawowania kontroli funkcjonalnej,
- formułowano zalecenia minimalizujące powstawanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ważniejsze zalecenia:

- dokonanie przeglądu zakresu czynności kontroli funkcjonalnych,

- stosowanie zasad i procedur w zakresie kontroli funkcjonalnej we wszystkich komórkach organizacyjnych,
- monitorowanie realizacji procedur wewnętrznych oraz bezzwłoczne reagowanie na powstałe odchylenia od stanu pożądanego.

Dyrektorom kontrolowanych jednostek wydano: 1 ocenę pozytywną, 2 oceny pozytywne z uchybieniami i 1 ocenę pozytywną z nieprawidłowościami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość wydatkowania środków budżetowych.	Dokonanie oceny przestrzegania zasad legalności, gospodarności, celowości i rzetelności przy wydatkowaniu środków budżetowych oraz prawidłowości sporządzanych sprawozdań.	IC w Kielcach, IC w Opolu, IS w Gdańsku, IS w Rzeszowie

Istotne ustalenia kontroli

W ramach przedmiotowej kontroli badano m.in.: realizację wydatków budżetowych, prawidłowość stosowania procedur wewnętrznych, prawidłowość i terminowość sporządzania sprawozdań budżetowych. Główne ustalenia dotyczyły funkcjonowania:

- systemu rachunkowości,
- ewidencji księgowej wydatków budżetowych,
- terminowego realizowania zobowiązań finansowych,
- terminowego sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych do dysponenta wyższego stopnia.

Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- nieuzasadnianiu w decyzjach Dyrektora Izby Skarbowej przyczyn wprowadzania zmian w planie finansowym jednostki,
- nieprzestrzeganiu niektórych zapisów procedur wewnętrznych, w szczególności w zakresie kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych,
- braku dokonania adnotacji na dokumentach finansowych/fakturach o zastosowanym trybie udzielenia zamówienia publicznego lub potwierdzającej fakt, iż wydatek nie podlega wydatkowaniu z zastosowaniem tej ustawy,
- sporządzaniu wniosków o wydatkowanie środków finansowych w sposób niekompletny,
- dokumentowaniu przeprowadzonych kontroli dokumentów księgowych, a także ich zatwierdzaniu nieczytelnym podpisem bez pieczętki imiennej.

Ważniejsze zalecenia:

- przestrzeganie instrukcji obiegu dokumentów księgowych, w tym zamieszczanie informacji o zastosowanym trybie ustawy *o zamówieniach publicznych* lub podaniem podstawy prawnej zwolnienia od stosowania tej ustawy,
- szczegółowe opisywanie dokumentów, dotyczących wydatków, aby jednoznacznie wynikało z opisu, że dokonany zakup faktycznie dotyczy uprzednio zaangażowanych kwot,
- składanie na dokumentach finansowych czytelnych podpisów, a w przypadkach podpisów nieczytelnych, potwierdzanie ich pieczęcią imienną,

- przeprowadzenie szkoleń dla pracowników w zakresie obowiązujących regulacji wewnętrznych dot. kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zobowiązanie bezpośrednich przełożonych do monitorowania ich przestrzegania.

Działalność dyrektorów izb skarbowych i izb celnych oceniono pozytywnie z uchybieniami i pozytywnie z nieprawidłowościami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość nadzoru na funkcjonowaniem pośredniczących podmiotów tytoniowych (PPT) oraz kontrolami i innymi czynnościami organu realizowanymi w stosunku do tych podmiotów.	Ocena sprawowanego przez dyrektora izby celnej nadzoru nad czynnościami organów podległych w zakresie funkcjonowania pośredniczących podmiotów tytoniowych (PPT) oraz kontrolami i innymi czynnościami realizowanymi w stosunku do tych podmiotów.	IC w Gdyni, IC w Łodzi, IC w Warszawie, IC we Wrocławiu.

Istotne ustalenia kontroli

Podejmowane były działania w celu ustalenia przyczyn, zakresu i skutków nielegalnej działalności PPT oraz prawidłowo ustalano poziom ryzyka (na poziomie wysokim), co oznacza, że potencjalne nieprawidłowości zostały prawidłowo zdiagnozowane.

Pomimo, że pozytywnie oceniono nadzór kierownictwa izb celnych nad funkcjonowaniem PPT, stwierdzono przypadki nieprawidłowości dotyczących zarządzania kontrolami w urzędach celnych, polegające na nie podejmowaniu kontroli niezwłocznie i stosownie do skali ujawnionych nieprawidłowości.

Ważniejsze zalecenia:

- bezzwłoczne reagowanie na zidentyfikowane zagrożenia w obszarze „suszy tytoniowej”,
- kontynuowanie przyjętych rozwiązań organizacyjnych,
- wzmoczenie nadzoru nad naczelnikami urzędów celnych, a także nad terminowością prowadzenia kontroli, które powinny być ściśle powiązane z wynikami analizy ryzyka.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Wykorzystywanie informacji sygnałnych, w tym przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków.	Ocena sposobu i zakresu reakcji kierownictwa izb celnych i izb skarbowych na zewnętrzne sygnały dotyczące działania pracowników lub funkcjonariuszy, w szczególności postępowań prowadzonych na podstawie informacji sygnałnych oraz skarg i wniosków.	IC w Kielcach, IC w Opolu, IS w Szczecinie, IS w Zielonej Górze.

Istotne ustalenia kontroli

W kontrolowanych jednostkach prowadzono kontrolę wewnętrzną w zakresie prawidłowości przyjmowania oraz rozpatrywania skarg, a wyniki tych kontroli były wykorzystywane

w bieżącej pracy. Niezależnie od powyższego ustalono przypadki uchybień i nieprawidłowości, które dotyczyły:

- niewłaściwego załatwienia skargi poprzez uznanie skargi za bezzasadną, pomimo że naczelnik urzędu skarbowego nie udzielił odpowiedzi skarżącemu na wcześniejsze wystąpienie ani nie wezwał do sprecyzowania wniosku,
- niewłaściwego nadzoru nad organem egzekucyjnym w zakresie opieszałości w załatwieniu wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego,
- braku reakcji dyrektora izby skarbowej na rozpatrzenie wniosku o odmowie przeprowadzenia dowodu przez naczelnika urzędu skarbowego po upływie ponad pół roku od daty jego złożenia,
- powoływania, w zawiadomieniu o sposobie załatwienia skarg błędnych przepisów kpa,
- braku nadzoru nad załatwianiem skarg i wniosków przez podległych naczelników urzędów skarbowych, w tym także nad terminowością załatwiania spraw i przekazywania skarg właściwemu organowi oraz możliwością naruszenia tajemnicy skarbowej.

W odniesieniu do badania sposobu reagowania na informacje sygnałne stwierdzono, że podejmowano właściwe działania. Ich zakres uwzględniał zarówno przyczyny oraz ewentualne skutki, jak również ryzyko występowania potencjalnych zjawisk niepożądanych w ich funkcjonowaniu. Zakres ww. działań poprzedzony był stosowną analizą celem zapewnienia współmierności i skuteczności podejmowanych działań.

Tryb postępowania w przypadku informacji sygnałnych uzyskanych za pomocą Krajowego Telefonu Interwencyjnego, wpływających do Wydziałów Zwalczania Przestępczości w Izbach Celnych oraz sposób reakcji na nie, oceniono jako właściwe i adekwatne do treści w nich zawartych.

Ważniejsze zalecenia:

- dostosowanie regulacji wewnętrznych w zakresie przyjmowania, rejestrowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków do obowiązujących przepisów prawa powszechnego,
- stosowanie (w bieżącej pracy) mechanizmów kontroli funkcjonalnej, które zapewnią realizację zadań w sposób właściwy oraz zgodny i przepisami prawa,
- zapewnienie właściwego nadzoru nad komórkami egzekucyjnymi w podległych urzędach skarbowych,
- wnikliwe rozpatrywanie skarg z uwzględnieniem zasady zaufania obywatela do organów publicznych,
- przeprowadzenie szkoleń w zakresie tworzenia aktów prawa wewnętrznego oraz załatwiania skarg i wniosków.

Działalność dyrektorów izb skarbowych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, natomiast działalność dyrektorów izb celnych pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Realizacja polityki kryminalnej w izbach celnych wewnętrznych	Ocena realizacji zwalczania przemytu i nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi i ograniczenie podaży na rynku krajowym wyrobów tytoniowych pochodzących z nielegalnych źródeł.	IC w Krakowie, IC w Toruniu.

Istotne ustalenia kontroli

Ustalono, że podejmowano szereg działań nadzorczych w celu realizacji założeń ww. polityki, co jednak nie zapobiegło spadkowi niektórych z mierników, z przyczyn niezależnych od izb. Stwierdza się, że w kontrolowanych izbach celnych:

- organizowano robocze spotkania z prokuratorami i organami ścigania,
- przekazywano naczelnikom urzędów celnych polecenia w zakresie podjęcia działań zaradczych, które wynikały z narad kadry kierowniczej lub narad kadry kierowniczej pionu kontroli, spotkań roboczych komórek dochodzeniowo-śledczych oraz z działań bieżących,
- dokonywano oceny terminowości, prawidłowości oraz efektywności działań podległych urzędów celnych w zakresie realizacji zadań określonych w polityce kryminalnej Służby Celnej,
- obszar związany ze stosowaniem zasad polityki kryminalnej Służby Celnej objęty był szkoleniami oraz kontrolami wewnętrznymi i funkcjonalnymi.

Niezależnie od powyższego ustalono, iż istnieje potrzeba stałego monitorowania przyczyn nieosiągnięcia na poziomie oczekiwanym, wskaźników w zakresie skuteczności pracy komórki dochodzeniowo-śledczej w jednym z urzędów celnych. Zwrócono również uwagę na liczbę spraw umorzonych w urzędzie celnym podległym IC w Krakowie oraz na wysokość średniej kwoty orzekanej w trybie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności. Wskazano, że nadzór ze strony Izby Celnej winien być w tych obszarach dokładny i możliwie stały, bowiem efektywność postępowań karnych skarbowych podlega ocenie w oparciu o zobiektywizowane mierniki pracy komórek dochodzeniowo-śledczych.

Działalność kontrolowanych izb celnych oceniono pozytywnie. Odstąpiono od formułowania wniosków i zaleceń pokontrolnych

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Zasadność naborów na wolne stanowiska pracy w administracji podatkowej	Ocena zasadności zatrudnienia oraz weryfikacja ofert rekrutacyjnych.	IS w Białymstoku, IS w Kielcach, IS w Lublinie, IS w Łodzi, IS w Opolu.

Istotne ustalenia kontroli

Ograniczono przyjmowanie nowych pracowników na miejsce zwalnianych, a na wolne stanowiska pracy dokonywano przeniesień służbowych z podległych jednostek, bez konieczności przeprowadzania naborów zewnętrznych. Niezależnie jednak od powyższego ustalono, że nie stosowano zapisów określonych w wewnętrznych procedurach postępowania kwalifikacyjnego, art.:

- bezpodstawnie udostępniono osobie biorącej udział w naborze, testu, w celu dokonania wyboru jednej z dwóch zaznaczonych odpowiedzi, pomimo braku takiej możliwości w procedurze wewnętrznej,
- określano w poszczególnych naborach na wolne stanowiska pracy nieproporcjonalnie wysoką liczbę punktów w części dotyczącej rozmowy kwalifikacyjnej w stosunku do części merytorycznej – testu (art. 30 punktów do 280), co mogło prowadzić do zbyt dużej uznaniowości, biorąc pod uwagę, że ta część naboru w odróżnieniu od testu jest trudno weryfikowalna,
- test sprawdzający wiedzę zawierał więcej pytań niż określono w procedurze,
- w przypadku przeprowadzenia testu sprawdzającego wiedzę do kolejnego etapu postępowania kwalifikacyjnego zakwalifikowano więcej kandydatów niż określono w procedurze,

- nierzetelnie prowadzono dokumentację z naborów,
- upowszechniono informację o wynikach naboru w Biuletynie Informacji Publicznej KPRM po ponad 1 roku od przeprowadzenia naboru, błędnie podano imię, nazwisko lub miejsce zamieszkania wybranego kandydata, co jest niezgodne z art. 31 ustawy o służbie cywilnej.

Ważniejsze zalecenia:

- przeprowadzenie szkolenia pracowników w zakresie obowiązujących regulacji wewnętrznych oraz zobowiązania bezpośrednich przełożonych do monitorowania ich przestrzegania,
- zapewnienie przeprowadzania procesu naboru na wolne stanowiska pracy w sposób gwarantujący zachowanie otwartości, konkurencyjności oraz prowadzący do zatrudnienia osób posiadających kwalifikacje umożliwiające najlepszą realizacją powierzonych zadań,
- zapewnienie rzetelnego dokumentowania każdego procesu naboru na wolne stanowiska pracy, w sposób wykluczający wątpliwości, dotyczące transparentności i przejrzystości w wyłanianiu osób podlegających zatwierdzeniu.

W stosunku do osób winnych powstania nieprawidłowości wnioskowano o wyciągnięcie konsekwencji służbowych.

Działalność dyrektorów dwóch izb skarbowych oceniono pozytywnie, w pozostałych przypadkach pozytywnie z nieprawidłowościami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych związanych z nieruchomościami.	Ocena działania kontrolowanej jednostki w zakresie nadzoru nad prawidłowością i terminowością podejmowania przez naczelników urzędów skarbowych czynności sprawdzających i postępowań podatkowych w zakresie odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych oraz ustalenie przyczyn i skutków niepełnej lub niewłaściwej realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą.	IS w Krakowie, IS w Poznaniu, IS w Warszawie.

Istotne ustalenia kontroli

Kontrole przeprowadzone w Izbach Skarbowych w Krakowie i w Poznaniu wykazały podejmowanie działań polegających m.in. na:

- prowadzeniu okresowych narad z kierownikami komórek organizacyjnych urzędów skarbowych zajmujących się podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz przekazywaniu informacji o wydanych interpretacjach, a także materiałach szkoleniowych z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz o orzeczeniach sądów administracyjnych, w celu poszerzenia wiedzy i zwiększenia umiejętności pracowników komórek merytorycznych nadzorowanych urzędów skarbowych,
- monitorowaniu terminowości wszczynania postępowań podatkowych, w tym również, w przypadkach stwierdzenia późnego podjęcia czynności sprawdzających lub wszczęcia postępowania podatkowego, kierowanie pism do urzędów skarbowych w toku rozpatrywania odwołania od decyzji organów pierwszej instancji,
- opracowaniu i przekazaniu dokumentu „Opodatkowanie przychodów ze sprzedaży

nieruchomości i praw majątkowych związanych z nieruchomościami”.

Do głównych nieprawidłowości w kontrolowanych jednostkach zaliczono:

- przedawnienie zobowiązań podatkowych wynikających ze złożonych deklaracji bądź wydanych decyzji,
- przedawnienie zobowiązań podatkowych z powodu braku działań mających na celu określenie ich w prawidłowej wysokości, których szacunkowa wartość podatku dochodowego od osób fizycznych ze sprzedaży nieruchomości,
- brak zainteresowania wdrożeniem w urzędach skarbowych opracowanych i przekazanych „Standardów”,
- niedostateczne działania nadzorcze w zakresie monitorowania terminowości wprowadzania informacji do CZM.

W przypadku IS w Warszawie ustalono nieprawidłowości, które miały wpływ na wydanie oceny negatywnej, w tym w szczególności:

- brak zainteresowania Izby Skarbowej kwotami przedawnionymi lub grożącymi przedawnieniem, jak również przyczynami przedawnienia,
- niewystępowanie do naczelników urzędów skarbowych, w których przeprowadzono kontrole o przeprowadzenie weryfikacji skuteczności wprowadzonych działań w ramach sprawowanej kontroli funkcjonalnej,
- nieprzeprowadzenie we wszystkich urzędach skarbowych, w których stwierdzono przedawnienie należności o znacznych kwotach, kontroli instytucjonalnych mających na celu ustalenie przyczyn przedawnienia i osób odpowiedzialnych,
- brak reakcji na zagrożenie przedawnienia zobowiązań podatkowych z tytułu sprzedaży nieruchomości wynikających z aktów notarialnych, wobec których nie podjęto żadnych działań.

Ważniejsze zalecenia:

- objęcie właściwym nadzorem działań podległych naczelników urzędów skarbowych w zakresie:
 - zaległości podatkowych zagrożonych ryzykiem przedawnienia,
 - monitorowania obowiązku składania deklaracji podatkowych w związku z uzyskaniem przychodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych,
 - funkcjonowania systemu informatycznego wspierającego gromadzenie i przekazywanie informacji o odpłatnym zbyciu nieruchomości i praw majątkowych, w tym dbałości o jakość, terminowość i prawidłowość rejestrowania danych,
 - terminowości podejmowania czynności sprawdzających i wszczynania postępowań podatkowych, w celu ograniczenia do minimum spraw rozpatrywanych w roku przedawnienia zobowiązania podatkowego;
- precyzyjne i jednoznaczne formułowanie zakresu żądanych danych sprawozdawczych w celu zapewnienia jednolitości uzyskiwanych danych i możliwości ich porównania;
- wnikliwe analizowanie uzyskanych informacji, formułowanie wniosków i sygnalizowanie naczelnikom urzędów skarbowych uwag i spostrzeżeń w celu bezzwłocznego wdrożenia działań naprawczych;
- włączenie kontroli funkcjonalnej w monitorowanie rezultatów wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Oceniono pozytywnie z uchybieniami, pozytywnie z nieprawidłowościami i negatywnie.

*

Temat kontroli

Cel

Kontrolowana

		jednostka
Realizacja Wytycznych dla administracji podatkowej w zakresie realizacji polityki karnej w izbach skarbowych.	Ocena stopnia wdrożenia i prawidłowości funkcjonowania wytycznych dla administracji podatkowej w zakresie realizacji polityki karnej.	IS w Bydgoszczy, IS w Katowicach.

Istotne ustalenia kontroli

Ustalono, że wykorzystano przesłane z urzędów skarbowych informacje, dokonywano analiz, objęto nadzorem m.in. regulacje wewnętrzne w zakresie polityki karnej. Ponadto, podejmowano następujące działania:

- organizowano szkolenia i narady dla pracowników nadzorowanych urzędów skarbowych,
- przeprowadzano kontrole uproszczone w zakresie prawidłowości funkcjonowania komórki karnej skarbowej oraz komórek merytorycznych realizujących zadania w zakresie spraw karnych skarbowych.

Do uchybień w powyższym zakresie zaliczono przypadki niedokonywania pogłębionej analizy przyczyn stwierdzonych odchyleń od stanu pożądanego, w celu osiągnięcia jednolitych standardów funkcjonowania (niedostateczne działania nadzorcze).

Ważniejsze zalecenia:

- wzmocnienie nadzoru w obszarze polityki karnej,
- wnikliwe analizowanie danych sprawozdawczych,
- formułowanie wniosków z przeprowadzonych analiz oraz sygnalizowanie naczelnikom urzędów skarbowych uwag i spostrzeżeń w celu bezzwłocznego wdrożenia działań naprawczych.

Działania dyrektorów obu izb skarbowych dyrektorów oceniono pozytywnie z uchybieniami.

I.4 Istotne ustalenia z obszarów poddanych kontrolom instytucjonalnym wykonywanym w trybie uproszczonym

W 2015 r. w izbach i urzędach skarbowych oraz w izbach i urzędach celnych realizowano kontrole w trybie uproszczonym (kontrole doraźne), które były przeprowadzane w przypadkach uzasadnionych charakterem sprawy lub koniecznością pilnego sprawdzenia określonych zagadnień.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Wdrożenie scentralizowanego systemu poboru (SSP).	Zbadanie zdolności funkcjonowania wdrożonego systemu.	Pierwszy US Łódź –Górna, Pierwszy US w Bydgoszczy.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli ustalono:

- długi czas oczekiwania na reakcję systemu,
- brak doświadczenia w pracy w systemie,
- brak widocznych uprawnień dla użytkowników systemu SSP,
- w wyniku analizy migracji danych w zakresie ww. postępowań stwierdzono przypadki, gdzie dane podatnika nie zostały zmigrowane,
- w drugim dniu eksploatacji systemu, w godzinach południowych została umożliwiona praca w systemie SZD, co determinowało pracę w SSP,

- wystąpiły przypadki tworzenia zadania dla błędnej deklaracji przesłanej drogą elektroniczną, gdzie błędem były nieuzupełnione pola do dystrybucji: „gmina” i „powiat” - nieprawidłowości te zostały zgłoszone do wyjaśnienia,
- problemy w zakresie wystawiania tytułów wykonawczych dot. wprowadzenia przez system nieprawidłowego numeru REGON organu jako wierzyciela, niewłaściwego numeru rachunku bankowego oraz niezaokrąglania egzekwowanych kwot do pełnych dziesiątek groszy co zdeorganizowało pracę, a w zasadzie ją wstrzymało,
- problemy w zakresie wystawiania upomnień dot. wprowadzenia przez system nieprawidłowego numeru rachunku bankowego,
- w jednym przypadku po ostatecznym zatwierdzeniu sprawy w zakresie umorzenia 50% zaległości nie pomniejszenie salda konta o kwotę umorzenia,
- przy podjętej próbie wydania decyzji ratalnej obejmującej dwie zaległości tego samego podmiotu w tym samym podatku, po uzupełnieniu dwóch arkuszy oraz uwzględnieniu tych samych terminów i ilości przyznanych rat dla każdej zaległości system rozбивa częściowo równolegle obydwie zaległości na pełną ilość rat, po czym sumuje je odpowiednio w decyzji. Natomiast zgodnie z zasadami rachunkowości zaległości te winny być rozбивane chronologicznie, począwszy od najstarszej. Zatem raty nadal należy obliczać ręcznie,
- brak ścieżki do wznowienia postępowania podatkowego w wersji produkcyjnej systemu.

Ważniejsze zalecenia:

Z uwagi na zbyt krótką perspektywę czasową od momentu wdrożenia SSP, nie można jednoznacznie ocenić jego poprawności. Powyższe było również powodem braku możliwości sprawdzenia przebiegu niektórych zaimplementowanych w SSP procesów biznesowych.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Zarządzanie ryzykiem oraz działania podejmowane wobec zidentyfikowanych ryzyk.	Sprawdzenie wykorzystania analiz grupowych przy typowaniu podmiotów do kontroli, sporządzaniu planów kontroli oraz efektów kontroli wytypowanych podmiotów.	Drugi Mazowiecki US w Warszawie.

Istotne ustalenia kontroli

Dokonano oceny wykorzystywania analiz grupowych przy typowaniu podmiotów do kontroli, sporządzaniu planów kontroli oraz efektów tych działań, stwierdzając nieprawidłowości polegające na:

- naruszeniu art. 282b § 1 Ordynacji podatkowej wskutek braku doręczenia podatnikowi zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej,
- sporządzaniu analiz grupowych w sposób niespełniający wymogów określonych w „Kryteriach typowania podmiotów w obszarach ryzyka na 2013 r.”, tj. okresy objęte ww. analizami obejmowały 4 kwartały zamiast 5 kwartałów,
- nie wprowadzeniu do podsystemu KONTROLA daty doręczenia wezwania do stawienia się w miejscu, w którym można przeprowadzić kontrolę.

Ważniejsze zalecenia:

Mimo stwierdzonych uchybień pozytywnie oceniono działania Naczelnika Drugiego Mazowieckiego US w Warszawie w zakresie zarządzania ryzykiem oraz działań

podejmowanych wobec zidentyfikowanych ryzyk. Zalecono wzmocnienie nadzoru nad właściwym realizowaniem zadań przez podległych pracowników.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Postępowanie z informacjami sygnałnymi oraz przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków.	Ocena sposobu wykorzystania wpływających informacji sygnałnych oraz sposobu przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków, w szczególności weryfikacja i ocena postępowań prowadzonych na podstawie informacji sygnałnych.	IS w Kielcach.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono, że w jednej sprawie został sporządzony nieprawidłowy dokument z kontroli, tj. sprawozdanie zamiast protokołu z kontroli, co stanowiło naruszenie regulacji zarządzenia Nr 00202-12/11 Dyrektora IS w Kielcach z dnia 17.01.2011 r. *w sprawie organizacji i trybu działania kontroli wewnętrznej.*

Ważniejsze zalecenia:

Z uwagi na jednostkowy przypadek nieprawidłowości funkcjonowanie IS w Kielcach w zakresie objętym kontrolą, oceniono pozytywnie nie wydając zaleceń.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Sprawdzenie prawidłowości dokonywania zwrotów podatku od towarów i usług.	Weryfikacja zgodności procedury zwrotu podatku od towarów i usług stosowanej w urzędzie skarbowym z procedurą określoną w „Wytycznych Ministra Finansów do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług”.	Pierwszy US Łódź-Bałuty.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienie polegające na niezamieszczeniu informacji o powodach odstąpienia od przeprowadzenia kontroli w „Karcie oceny zasadności zwrotu”, sporządzonej w związku z wnioskiem podatnika o zwrot VAT, co stanowiło naruszenie instrukcji I-051 „Zwrot podatku od towarów i usług na podstawie deklaracji”.

Ważniejsze zalecenia:

- przestrzeganie, wynikającej z instrukcji I-051 „Zwrot podatku od towarów i usług na podstawie deklaracji”, zasady zamieszczania informacji o powodach odstąpienia od kontroli w kartach oceny zasadności zwrotu.

Mimo stwierdzonego uchybienia, działania Naczelnika Urzędu oceniono pozytywnie.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania Urzędu Skarbowego w związku z zarzutami zawartymi w informacjach sygnałnych.	Zweryfikowanie zarzutów zawartych w informacji sygnałnej o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu kontrolowanej jednostki.	US w Pabianicach.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku weryfikacji zarzutów zawartych w informacji sygnałnej stwierdzono, że:

- w kontrolowanej jednostce zaistniał konflikt między naczelnikiem urzędu, a znaczną częścią pracowników,
- naczelnik urzędu nie podejmował działań celem rozwiązania sytuacji konfliktowej,
- czynności i zachowania naczelnika urzędu wobec pracowników wskazywały na możliwe naruszenie jednej z zasad etyki korpusu służby cywilnej, tj. zasady godnego zachowania w zakresie wykonywania pracy z respektem dla reguł współżycia społecznego, poszanowania godności innych osób, życzliwości wobec ludzi i zapobiegania powstawaniu konfliktów w pracy, w relacjach ze współpracownikami.

Kontrolowany obszar oceniono negatywnie. Odwołano Naczelnika Urzędu Skarbowego.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość przebiegu postępowań egzekucyjnych prowadzonych wobec określonego podmiotu gospodarczego.	Weryfikacja prawidłowości prowadzenia postępowań egzekucyjnych przez naczelnika urzędu wobec podmiotu gospodarczego.	Pierwszy Śląski US w Sosnowcu.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na poinformowaniu przez kontrolowaną jednostkę w jednym obwieszczeniu równocześnie o I licytacji i ponownej (II) licytacji ruchomości podmiotu, co stanowiło naruszenie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z którą obwieszczenie o ponownej licytacji może mieć miejsce dopiero w wypadku niedojścia do skutku pierwszej licytacji.

Ważniejsze zalecenia:

- podjęcie działań celem zapewnienia przestrzegania normy określonej w art. 105c § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie wydawania obwieszczeń o ponownej licytacji.

Działania Naczelnika Urzędu oceniono pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja prawidłowości i terminowości dokonywania przebiegów i zwrotów kwot zaksięgowanych na koncie	Weryfikacja prawidłowości i terminowości dokonywania przebiegów i zwrotów kwot zaksięgowanych na koncie „Kwoty do	Pierwszy US w Tarnowie.

„Kwoty do wyjaśnienia”.

wyjaśnienia”, pod względem ewentualnych oszustw lub nadużyć finansowych dokonywanych przez pracowników urzędu obsługujących to konto.

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienia polegające na:

- niedostatecznym udokumentowaniu działań prowadzonych przez pracowników urzędu wobec podatników,
- opieszałości sięgających do 22 do 79 dni w zakresie podejmowania czynności wyjaśniających dotyczących wpłat zaksięgowanych na koncie „Kwoty do wyjaśnienia”,
- opieszałości w podejmowaniu czynnościach wyjaśniających urzędu dotyczących wyjaśnienia nadpłat pozostających na kontach podatników.

Ważniejsze zalecenia:

- omówienie wyników kontroli z pracownikami urzędu i przeprowadzenie szkolenia w zakresie problematyki związanej ze stwierdzonymi uchybieniami,
- dokumentowanie czynności wyjaśniających stosownie do wymogów określonych w art. 177 ustawy *Ordynacja podatkowa*,
- wyjaśnianie na bieżąco nadpłat widniejących na kartach kontowych podatników,
- poinstruowanie osób odpowiedzialnych za stwierdzone uchybienia o prawidłowym sposobie wykonywania zadań.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania Urzędu Skarbowego w związku z zarzutami zawartymi w informacjach sygnałnych.	Weryfikacja informacji o nieprawidłowościach dotyczących: pobierania i ochrony oświadczeń o stanie majątkowym pracowników urzędu, sposobu przechowywania i dostępności dokumentacji urzędowej oraz sprawowanej kontroli zarządczej.	Pierwszy US Warszawa-Śródmieście

Istotne ustalenia kontroli

Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu Pierwszego US Warszawa-Śródmieście w kontrolowanym obszarze, nie wydając zaleceń.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Terminowość prowadzonych kontroli podatkowych oraz postępowań podatkowych.	Sprawdzenie prawidłowości przestrzegania przepisów działu IV i VI Ordynacji podatkowej regulujących terminowość prowadzenia postępowań podatkowych oraz kontroli podatkowych.	US w Giżycku

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono przypadki następujących uchybień:

- nie informowano kontrolowanego o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej,
- wystawiano postanowienia o przedłużeniu terminu zakończenia kontroli po terminach wskazanych w upoważnieniach lub we wcześniejszych postanowieniach,
- nie podawano daty rozpoczęcia kontroli w imiennych upoważnieniach do przeprowadzenia kontroli podatkowej,
- błędnie wprowadzano i zatwierdzano dane w systemie POLTAX i podsystemie KONTROLA,
- bezzasadnie przedłużano postępowania podatkowe,
- nie podano pełnego i wyczerpującego wyjaśnienia podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa,
- nieprecyzyjne określano cel postępowań podatkowych,
- stosowano niejednolite zasady określania liczby dni kontroli.

Ważniejsze zalecenia:

- dokonanie analizy stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz omówienie wyników kontroli z pracownikami urzędu i przeprowadzenie szkolenia w zakresie problematyki związanej ze stwierdzonymi nieprawidłowościami,
- poprawne, rzetelne oraz zgodne ze stanem faktycznym ewidencjonowanie liczby dni efektywnej kontroli,
- przestrzeganie regulacji prawnych zawartych w Ordynacji podatkowej,
- stosowanie w bieżącej pracy komórki kontroli podatkowej jednolitego wzoru protokołu kontroli zawierającego, w szczególności elementów określonych w Ordynacji podatkowej,
- precyzyjne określanie celu postępowania podatkowego w postanowieniach o wszczęciu postępowania podatkowego,
- niezwłoczne podejmowanie czynności, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, mających na celu zakończenie postępowań podatkowych.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Skuteczność działań organów Służby Celnej w odniesieniu do sprawowanego dozoru i kontroli oraz w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych przez podmioty we właściwości miejscowej IC w Łodzi, produkujące wyroby objęte pozycjami CN 2203 i CN 2206	Ocena zasadności zarzutów wobec organów Służby Celnej zawartych w anonimowym piśmie dotyczących dozoru i kontroli oraz w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych przez podmioty produkujące wyroby objęte pozycjami CN 2203 i CN 2206	IC w Łodzi

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad produkcją napojów alkoholowych klasyfikowanych do kodów CN 2203 i CN 2206 sprawowanego przez Naczelnika UC I w Łodzi oraz Naczelnika UC w Piotrkowie Trybunalskim:

- brak skutecznej weryfikacji w trakcie urzędowego sprawdzenia przedstawionych przez przedsiębiorców zgłoszeń oraz dokumentacji, dotyczących produkcji napojów alkoholowych,
- brak merytorycznej weryfikacji danych zawartych w deklaracjach podatku akcyzowego (AKC-4),
- nieefektywność kontroli prowadzonych w składach podatkowych,
- brak działań analitycznych ze strony komórek oceny ryzyka oraz działań kontrolnych ze strony komórek kontroli wewnętrznej w zakresie przedmiotu kontroli (działania te zostały podjęte dopiero po otrzymaniu polecenia z Ministerstwa Finansów).

Ponadto kontrola wykazała:

- brak działań o charakterze analityczno-kontrolnym w IC w Łodzi, które mogłyby doprowadzić do ujawnienia występujących nieprawidłowości w zakresie klasyfikacji taryfowej i stawek akcyzy stosowanych przez producentów napojów alkoholowych,
- nieprawidłowości w zakresie przepływu i wykorzystania w Izbie Celnej w Łodzi i podległych urzędach celnych informacji o mogących wystąpić nieprawidłowościach w zakresie klasyfikacji napojów alkoholowych.

Ważniejsze zalecenia:

- podjęcie systemowych działań w celu zapewnienia jednolitego trybu postępowania urzędów celnych w zakresie zatwierdzania akt weryfikacyjnych składów podatkowych,
- wnikliwe analizowanie podczas przeprowadzania urzędowego sprawdzenia podmiotu - procesu produkcji pod względem prawidłowej klasyfikacji taryfowej wyrobów akcyzowych oraz stosowania właściwej stawki podatku akcyzowego,
- rozszerzenie zakresu weryfikacji deklaracji AKC-4 poprzez selektywną kontrolę merytoryczną w odniesieniu do danych mających bezpośredni wpływ na wymiar podatku akcyzowego,
- podjęcie działań ukierunkowanych na podniesienie efektywności kontroli prowadzonych przez komórki dozoru i kontroli przedsiębiorców wobec producentów napojów alkoholowych,
- zintensyfikowanie działań o charakterze analitycznym, prowadzonych przez komórki zarządzania ryzykiem oraz oceny ryzyka, w obszarze obrotu towarami akcyzowymi,
- zapewnienie właściwego przepływu informacji dotyczących występujących lub mogących wystąpić nieprawidłowości w zakresie obrotu wyrobami akcyzowymi.

Działania Dyrektora IC w Łodzi w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, Naczelnika UC II w Łodzi oceniono pozytywnie natomiast działania Naczelników UC I w Łodzi i UC w Piotrkowie Trybunalskim oceniono negatywnie.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Zbadanie działalności Naczelnika UC we Wrocławiu w zakresie spraw prowadzonych w Referacie Akcyzy i Gier oraz archiwizowania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów służbowych, a także nadzór ze strony IC we Wrocławiu w przedmiotowym zakresie.	Ocena zasadności zarzutów dotyczących przechowywania i zabezpieczania dokumentów służbowych w urzędzie, zawartych w piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów.	UC we Wrocławiu

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli, obejmującej lata 2005 – 2010, stwierdzono:

- brak w archiwum urzędu oryginalnej dokumentacji kilku spraw dotyczących nabycia wewnątrzspółnotowego pojazdów oraz usunięcie części oryginalnej dokumentacji z akt kilku kolejnych spraw. Większość ww. spraw prowadził ten sam funkcjonariusz celny, a w archiwum brak było potwierdzeń wydania dokumentacji funkcjonariuszowi lub innej osobie,
- liczne przypadki nieuzasadnionego przetrzymywania dokumentacji służbowej w Referacie Akcyzy i Gier.

Ważniejsze zalecenia:

- wyeliminowanie przypadków długotrwałego przetrzymywania dokumentacji służbowej przed zdaniem do archiwum urzędu,
- wzmożenie nadzoru służbowego w zakresie zdawania/pobierania dokumentacji służbowej do/z archiwum urzędu,
- objęcie ww. zagadnienia kontrolą funkcjonalną.

Oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami działania Urzędu Celnego we Wrocławiu w kontrolowanym obszarze.

Skierowano zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez funkcjonariusza celnego w związku z podejrzeniem wyniesienia oryginalnej dokumentacji z pomieszczeń służbowych urzędu.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Przechowywanie, zabezpieczenie oraz użytkowanie broni palnej.	Ocena prawidłowości przestrzegania przepisów w zakresie przechowywania zabezpieczenia oraz użytkowania broni palnej w izbach celnych.	IC w Łodzi, IC w Poznaniu, IC we Wrocławiu, IC we Szczecinie, IC we Krakowie, IC w Warszawie.

IC w Łodzi

Istotne ustalenia kontroli :

Kontrola wykazała uchybienia w zakresie gospodarowania uzbrojeniem służbowym i jego użytkowania polegające na niepodaniu wymaganych danych w indywidualnych decyzjach o przydziale funkcjonariuszom broni oraz występowaniu błędów i nieczytelnych zapisów w dokumentach ewidencyjnych dotyczących wydawania/zdawania broni i amunicji.

Ważniejsze zalecenia:

- podjęcie działań celem zapewnienia skutecznego nadzoru nad rzetelnym prowadzeniem ewidencji dotyczących gospodarowania uzbrojeniem.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

IC w Poznaniu

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała nieprawidłowości polegające na:

- niejednolitej praktyce potwierdzania w dokumentach ewidencyjnych wejść do magazynów broni w związku okresowymi kontrolami stanu uzbrojenia,
- braku zapisów w „Kartach obowiązków i uprawnień” upoważnionych funkcjonariuszy o realizacji zadań w zakresie przyjmowania/wydawania uzbrojenia z magazynów broni,
- niewłaściwym sposobie przechowywania uzbrojenia w głównym magazynie broni.

W jednym z pomocniczych magazynów broni znaczny stopień wilgotności stanowiący zagrożenie procesem korozji przechowywanej broni.

Ważniejsze zalecenia:

- zwiększenie nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem dokumentów ewidencyjnych, dotyczących użytkowania i gospodarowania posiadanym uzbrojeniem,
- uzupełnienie zapisów w „Kartach zakresu obowiązków i uprawnień” funkcjonariuszy wyznaczonych do zadań związanych z wydawaniem i przyjmowaniem uzbrojenia z magazynów broni,
- przeprowadzenie kontroli warunków higrometrycznych w pomocniczym magazynie broni.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

IC we Wrocławiu

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała uchybienia polegające na:

- określeniu zbyt dużej liczby „funkcjonariuszy odpowiedzialnych” za przechowywanie uzbrojenia w jednym z pomocniczych magazynów broni,
- przydzieleniu kilku funkcjonariuszom uzbrojenia dodatkowego w liczbie większej niż określono w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12.07.2013 r. *w sprawie przydziału broni palnej oraz jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego*,
- braku potwierdzania w dokumentach ewidencyjnych wejść do magazynów broni w związku okresowymi kontrolami stanu uzbrojenia.

Ważniejsze zalecenia:

- dostosowanie istniejących rozwiązań organizacyjnych do wymogów wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie przydziału broni palnej oraz jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego* oraz „Instrukcji w sprawie gospodarowania oraz użytkowania uzbrojenia w Służbie Celnej” zwiększenie nadzoru nad prawidłowym i rzetelnym dokumentowaniem potwierdzania wejść do magazynów broni osób innych niż upoważnione.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

IC w Szczecinie

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała:

- niedostateczną częstotliwość okresowych kontroli stanu uzbrojenia w pomocniczych magazynach broni kierownictwa Izby Celnej i Wydziału Zwalczenia Przestępczości,
- brak jednolitości zapisów w dokumentach ewidencyjnych, potwierdzających wejście do magazynów broni przez osoby inne niż upoważnione
- uzbrojenia dodatkowego w liczbie większej niż określona w rozporządzeniu Ministra Finansów *w sprawie przydziału broni palnej oraz jej magazynowania, przechowywania i zapewnienia właściwego stanu technicznego*.

Ważniejsze zalecenia:

Wobec dokonanych ustaleń zalecono przestrzeganie przydzielania uzbrojenia zgodnie z normą wyrażoną w ww. rozporządzeniu Ministra Finansów oraz zwiększenie nadzoru nad prawidłowym i rzetelnym prowadzeniem dokumentów ewidencyjnych, dotyczących użytkowania i gospodarowania posiadanym uzbrojeniem, w szczególności każdorazowe potwierdzanie wejść do magazynów broni osób innych niż upoważnione, zgodnie z „Instrukcją w sprawie gospodarowania oraz użytkowania uzbrojenia w Służbie Celnej”.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

IC w Krakowie**Istotne ustalenia kontroli**

Kontrola wykazała m.in. nieprawidłowości w zakresie:

- organizacji i wyposażenia magazynów broni oraz przestrzegania przepisów dotyczących przechowywania i użytkowania broni palnej i amunicji jednostki, zgodnie z przepisami określonych w tym zakresie w dla magazynów broni Służby Celnej.

Ważniejsze zalecenia:

- dostosowanie warunków w magazynach broni użytkowanych przez Izbę Celną do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w *sprawie przydziału broni palnej oraz jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego* oraz „Instrukcji w sprawie gospodarowania oraz użytkowania uzbrojenia w Służbie Celnej”,
- przeprowadzenie we wszystkich magazynach broni kontroli stanu BHP i zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- zwiększenie nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przechowywania i użytkowania broni oraz prowadzeniem dokumentów ewidencyjnych, dotyczących użytkowania i gospodarowania uzbrojeniem, w szczególności każdorazowe potwierdzanie wejść do magazynów broni osób innych niż upoważnione.

Działalność Dyrektora Izby Celnej w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

IC w Warszawie**Istotne ustalenia kontroli**

Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie:

- prowadzenia dokumentów ewidencyjnych dotyczących użytkowania i gospodarowania posiadanym uzbrojeniem,
- niedostateczną częstotliwość okresowych kontroli stanu uzbrojenia w pomocniczych magazynach broni kierownictwa Izby Celnej i Wydziału Zwalczenia Przystępczości,

Ważniejsze zalecenia:

- zwiększenie częstotliwości kontroli stanu uzbrojenia i nadzoru nad prawidłowym i rzetelnym prowadzeniem dokumentów ewidencyjnych, zgodnie z „Instrukcją w sprawie gospodarowania oraz użytkowania uzbrojenia w Służbie Celnej”.

Działalność Dyrektora Izby Celnej w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Zbadanie prawidłowości postępowań podatkowych prowadzonych w I i II instancji wobec wytypowanej spółki.	Weryfikacja i ocena zasadności zarzutów dotyczących prowadzonych w urzędzie postępowań podatkowych, zawartych w piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów.	IC we Wrocławiu

Istotne ustalenia kontroli

W przypadku działań organu II instancji tj. IC we Wrocławiu nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrola wykazała uchybienia w I instancji (Urząd Celny we Wrocławiu) polegające na:

- braku działań ukierunkowanych na zbadanie rzetelności wywiązywania się przez podatnika z obowiązków podatkowych, wskutek czego podatnik nie uiszczał należnego podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego samochodów osobowych,
- opieszałości w toku prowadzonych postępowań podatkowych.

Ważniejsze zalecenia:

- podjęcie działań zapewniających bieżącą analizę działalności podmiotów dokonujących obrotu pojazdami samochodowymi w celu ujawnienia ewentualnych nieprawidłowości,
- w przypadku powzięcia podejrzenia o występowaniu nieprawidłowości skutkujących uszczupleniem należności budżetowych, planowanie kontroli podatkowych w poszczególnych podmiotach przy uwzględnieniu terminu przedawnienia tych należności,
- objęciu kontrolą funkcjonalną kwestii sprawności prowadzonych postępowań w celu eliminowania przypadków opieszałości w tym zakresie.

Działania w kontrolowanym obszarze Izby Celnej we Wrocławiu oceniono pozytywnie, Urzędu Celnego we Wrocławiu oceniono negatywnie.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Nadzór i kontrola sprawowana przez IC we Wrocławiu i podległe Urzędy Celne w zakresie spełnienia warunków uprawniających do zastosowania stawki akcyzy 232 zł/1000 l przez sprzedawców oleju napędowego przeznaczonego na cele opałowe.	Ocena zasadności zarzutów dotyczących działań organów Służby Celnej wobec sprzedawców oleju napędowego przeznaczonego na cele opałowe, zawartych w piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów.	IC we Wrocławiu

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała, że UC w Legnicy bez weryfikacji uznał za wadliwe oświadczenia nabywców olejów napędowych na cele opałowe, w których występowały symbole literowo-cyfrowe wskazujące na rzeczywisty typ i rodzaj urządzenia grzewczego.

Ważniejsze zalecenia:

- dokonanie ponownej weryfikacji oświadczeń przyjętych od nabywców olejów napędowych do celów opałowych, w których to oświadczeniach jako typ i rodzaj

urządzenia grzewczego zostały wskazane symbole literowo-cyfrowe, celem ustalenia czy mogą to być urządzenia grzewcze,

- w każdym przypadku weryfikowanie oświadczeń nabywców oleju napędowego przeznaczonego do celów opałowych;
- podejmowaniu niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, a tym samym przestrzeganiu zasady prawdy obiektywnej wyrażonej w art. 122 Ordynacji podatkowej oraz przeprowadzeniu szkolenia w zakresie prawidłowego stosowania przedmiotowego przepisu.

W kontrolowanym obszarze działania IC we Wrocławiu, Urzędów Celnym we Wrocławiu i w Wałbrzychu oceniono pozytywnie, natomiast działania UC w Legnicy oceniono pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość postępowania IC w Warszawie i podległych urzędów celnych w odniesieniu do wymierzania kar pieniężnych za urządzenie gier hazardowych bez koncesji lub zezwolenia, bez dokonania zgłoszenia lub bez wymaganej rejestracji automatu lub urządzenia do gry.	Weryfikacja prawidłowości stosowania przepisów prawa w trakcie postępowań podatkowych dotyczących kar pieniężnych za urządzenie gier hazardowych bez koncesji lub zezwolenia, bez dokonania zgłoszenia lub bez wymaganej rejestracji automatu lub urządzenia do gry.	IC w Warszawie

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie sposobu ustalania przez organy celne przychodu, o którym mowa w art. 89 ust. 2 pkt 1 ustawy *o grach hazardowych* (w brzmieniu obowiązującym do 02.09.2015 r.), dla celów wymiaru kar pieniężnych w grach hazardowych. Stwierdzono natomiast, że w UC II w Warszawie występują przypadki wszczynania postępowań w sprawach wymierzenia kar pieniężnych z tytułu urządzania bez zezwolenia loterii promocyjnych z opóźnieniem sięgającym 14 miesięcy.

Ważniejsze zalecenia

Zalecono podjęcie działań celem zapewnienia takiej organizacji pracy komórki akcyzy i gier w UC II w Warszawie, która wyeliminuje opieszałość w zakresie wszczynania postępowań w sprawach wymierzania kar pieniężnych z tytułu urządzania gier hazardowych bez koncesji lub zezwolenia.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość postępowania organów Służby Celnej w sprawach skarg dotyczących funkcjonowania Oddziału Celnego w Medyce - w szczególności skargi obywatela Niemiec oraz sprawdzenie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z	Weryfikacja prawidłowości prowadzonych postępowań skargowych, a także ocena zakresu, kierunku oraz wyników działań podjętych w celu realizacji zaleceń pokontrolnych.	IC w Przemyślu

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie załatwiania przez Dyrektora Izby Celnej w Przemyślu skarg dotyczących funkcjonowania Oddziału Celnego w Medyce. W szczególności ustalono, że w sprawie skargi obywatela Niemiec zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, które nie dało podstaw do stwierdzenia nieprawidłowości w postępowaniu funkcjonariuszy celnych w trakcie odprawy skarżącego w OC w Medyce. W zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Ministra Finansów z dnia 16.04.2013 r., nr CA7/0813/12/129/SQP/12, nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień, a podjęte działania uznano za celowe i efektywne.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie, bez wydawania zaleceń.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Polityka kadrowa oraz efektywność kontroli wewnętrznej w IC w Łodzi i podległych urządach celnych.	Ocena zasadności zarzutów zawartych w anonimowym piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów.	IC w Łodzi

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała, że:

- w trakcie rekrutacji na stanowiska kierownicze w komórkach organizacyjnych UC I w Łodzi oraz w IC w Łodzi nie przeprowadzono oceny kandydatów w oparciu o zadania symulacyjne, naruszając tym samym regulacje wewnętrzną dyrektora Izby,
- w skład zespołu rekrutacyjnego na stanowisko naczelnika komórki organizacyjnej w IC w Łodzi powołano m.in. pracownika tej komórki, który w postępowaniu rekrutacyjnym dokonał oceny i wyboru na stanowisko naczelnika swojego przełożonego.

Ważniejsze zalecenia:

- przestrzeganie jednolitego trybu rekrutacji i stosowaniu w każdym przypadku oceny kandydata w oparciu o przygotowane zadania symulacyjne, które powinny być przekazane przed rozmową kwalifikacyjną, a ich treść winne być dołączone do akt postępowania,
- badanie w trakcie postępowań rekrutacyjnych, czy między kandydatami na dane stanowisko a członkami komisji rekrutacyjnych występują relacje bezpośredniej podległości służbowej; w razie zidentyfikowania takich przypadków dokonywanie odpowiednich zmian w składzie komisji rekrutacyjnej.

Działania Dyrektora Izby Celnej w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie z uchybieniami.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja procedur obiegu informacji mających znaczenie dla prawidłowego wykonywania zadań przez pracowników Służby Celnej oraz trybu przekazywania meldunków o istotnych zdarzeniach.	Ocena prawidłowości przekazywania meldunków służbowych o istotnych zdarzeniach w Służbie Celnej oraz efektywności funkcjonowania systemu nadzoru nad towarami przechowywanym w magazynie.	IC w Warszawie

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola wykazała następujące nieprawidłowości:

- brak należytego sprawowania nadzoru przez Naczelnika UC w Radomiu nad wywiązywaniem się przez agencje ochrony z realizacji czynności ochrony fizycznej nieruchomości Oddziału Celnego w Radomiu,
- naruszenie przepisów wewnętrznych określających warunki i sposób przechowywania w depozycie towarów przekazanych przez inne organy administracji,
- brak znajomości przez funkcjonariuszy UC w Radomiu regulacji zawartych w decyzji Dyrektora IC w Warszawie nr 31 z dnia 04.04.2014 r. w sprawie trybu sporządzania i przekazywania meldunków specjalnych o istotnych zdarzeniach i ujawnieniach w Izbie Celnej w Warszawie.

Ważniejsze zalecenia :

- wyciągnięcie konsekwencji służbowych wobec osób odpowiedzialnych za nieprawidłową realizację zadań w zakresie wykazanym w sprawozdaniu z kontroli,
- niezwłoczne przemieszczenie pozostającego w depozycie celnym towaru do odpowiedniego magazynu,
- dokonaniu oględzin wszystkich magazynów we właściwości Izby Celnej w Warszawie pod względem ich przydatności i zabezpieczenia do składowania towarów,
- podjęciu działań w celu zapewnienia systematycznego badania prawidłowości wywiązywania się agencji ochrony z zawartych umów dotyczących ochrony osób, obiektów i mienia w Izby Celnej w Warszawie oraz w podległych urzędach celnych.

Kontrolowany obszar oceniono negatywnie.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość postępowania organów podatkowych w obszarze analizy ryzyka oraz wymiaru i poboru podatku akcyzowego od pojazdów samochodowych nabywanych wewnątrzspółnotowo przez określonych podatników.	Ocena zasadności działań organów Służby Celnej w związku z zarzutami zawartymi w piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów.	IC w Toruniu

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie analizy ryzyka dotyczącej pojazdów nabywanych przez podatników oraz kontroli podatkowej. Ustalono, że Naczelnik UC w Toruniu wydał niejednolite orzeczenia w sprawie pojazdów samochodowych nabytych

wewnątrzspółnotowo, uzasadniając zmianę sposobu rozstrzygnięcia odmienną oceną stanu faktycznego spraw wynikającą z utrwalonej po 2011 r. linii orzecznictwa sądów administracyjnych. Ponadto stwierdzono, że w jednym z postępowań organ przyjął dowód z oględzin samochodu „zastępczego”, ponieważ nie można było dokonać oględzin właściwego pojazdu.

Ważniejsze zalecenia :

- wzmożenie nadzoru służbowego w zakresie przestrzegania zasad ogólnych postępowania podatkowego określonych w Ordynacji podatkowej oraz jednolitości dokonywanych rozstrzygnięć w przypadku postępowań dotyczących określenia zobowiązań podatkowych z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego pojazdów samochodowych,
- wyeliminowaniu przypadków wykorzystywania w toku prowadzonych oględzin pojazdów „zastępczych”, tj. innych niż będące przedmiotem postępowania w danej sprawie.

Kontrolowany obszar oceniono negatywnie.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Prawidłowość wykorzystywania informacji pochodzących z Krajowego Telefonu Interwencyjnego Służby Celnej.	Zbadanie sposobu wykorzystania informacji z Krajowego Telefonu Interwencyjnego Służby Celnej przekazanych do Izby Celnej w Opolu przez Departament Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów.	IC w Opolu

Istotne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Izby Celnej w Opolu oraz Urzędu Celnego w Opolu w zakresie przekazywania i wykorzystywania informacji otrzymanych w latach 2014 – 2015 za pośrednictwem Krajowego Telefonu Interwencyjnego Służby Celnej.

Działania Izby Celnej w Opolu w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie, bez wydawania zaleceń.

*

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Ocena działania organu egzekucyjnego w zakresie ewidencjonowania tytułów wykonawczych oraz weryfikacja podejmowanych przez Urząd działań w stosunku do wybranego podmiotu	Weryfikacja informacji o nieprawidłowościach w urzędzie w zakresie prowadzonych spraw egzekucyjnych	US w Żyrardowie

Istotne ustalenia kontroli

Ustalenia kontroli dotyczą m.in.:

- braku odzwierciedlenia stanu rzeczywistego w ewidencjach urzędu, w zakresie rejestracji otrzymanych od wierzycieli ewidencji tytułów wykonawczych,

- bezczynności organu egzekucyjnego polegającą na nierejestrowaniu tytułów wykonawczych oraz nieodsyłaniu tytułów wykonawczych wierzycielom w przypadkach stwierdzenia błędów formalnych w tytułach celem ich poprawy.

Bezczynność organu egzekucyjnego w przedmiocie sprawy, skutkowałą przedawnieniem dochodzonych należności, a w efekcie zmniejszeniem wpływów do budżetu państwa. W związku z powstałymi nieprawidłowościami złożono zawiadomienia do prokuratury o podejrzenie popełnienia przestępstwa związanego z niedopełnieniem obowiązków służbowych

Obecne kierownictwo US w Żyrardowie podjęło pozytywnie ocenione, działania naprawcze polegające na:

- odwołaniu z funkcji kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej pracownika dotychczas sprawującego tę funkcję, bezpośrednio odpowiedzialnego za zaistniałą sytuację;
- zabezpieczeniu ujawnionych w trakcie kontroli wewnętrznej, niewprowadzonych do podsystemu EGAPOLTAX tytułów wykonawczych;
- złożeniu zawiadomienia Prokuratury Rejonowej w Żyrardowie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków służbowych przez osobę bezpośrednio nadzorującą pracę komórki egzekucji administracyjnej;
- podejmowaniu działań mających na celu zminimalizowanie spraw, które mogłyby ulec przedawnieniu.

W świetle ww. ustaleń negatywnie oceniono działania Naczelnika US w Żyrardowie w kontrolowanym zakresie. Naczelnik Urzędu Skarbowego odpowiedzialny za stwierdzone nieprawidłowości został odwołany przed rozpoczęciem instytucjonalnej kontroli Ministerstwa Finansów.

II. Kontrola funkcjonalna wykonywana w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych oraz izbach i urzędach celnych.

II.1 Wyniki kontroli funkcjonalnych w izbach skarbowych i urzędach skarbowych

Stosownie do pisma Departamentu Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów z 27.01.2014 r. nr AP7-0683/10/TJS/14, przy którym przekazano dokument *System kontroli wewnętrznej w administracji podatkowej*, obejmujący m.in. regulacje dotyczące *Sprawowania kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych*, każda z izb skarbowych przekazała do Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier roczną informację o rodzaju stwierdzonych istotnych nieprawidłowości w wyniku przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej. Informacje obejmowały ustalenia z kontroli przeprowadzonych w 2015 roku oraz opis stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych komórkach organizacyjnych izb skarbowych i urzędów skarbowych, wraz z podjętymi działaniami i oceną ich skuteczności.

Poniżej przedstawiono wybrane obszary działalności, w których najczęściej stwierdzone zostały nieprawidłowości:

- terminowość prowadzenia postępowań podatkowych,
- terminowość wydawania zaświadczeń,
- terminowość prowadzenia postępowań egzekucyjnych,
- terminowość wszczynania i prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe,
- terminowość i rzetelność danych w systemie POLTAX – podsystem KONTROLA.

W ww. zestawieniu uwzględniono nieprawidłowości mające bezpośredni wpływ na realizację statutowych zadań izb i urzędów skarbowych, a także charakteryzujące się dużą częstotliwością występowania. Ponadto zwrócono uwagę na przypadki ujawnionych nieprawidłowości, takich jak:

- długotrwałe, bezzasadne prowadzenie postępowań podatkowych zagrożonych przedawnieniem;
- prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec zobowiązanego nie pozostającego we właściwości miejscowej organu;
- zawyżenie kosztów egzekucyjnych pobranych od zobowiązanego;
- nieprzekazanie wierzycielom kwot wyegzekwowanych przez poborcę;
- wystawienie tytułów wykonawczych w odniesieniu do zobowiązań podatkowych, które uległy przedawnieniu;
- błędne wyliczenia prowizji w egzekucji administracyjnej;
- przedawnienie karalności czynu, pomimo wpływu wniosku o ukaranie w terminie pozwalającym na skuteczne wszczęcie postępowania karnego skarbowego;
- wręczenie mandatu karnego, po terminie do którego zostało przedłużone dochodzenie;
- nieanalizowanie nadpłat pod kątem zaliczenia na zaległości;
- przekraczanie terminu zwrotu w PIT za 2014 r.;
- wypłata nienależnych dodatków zadaniowych (nieuwzględnienie w systemie kadrowo-płacowym dat zakończenia okresu na który dodatek przyznano);
- wszczynanie postępowań podatkowych po upływie terminu określonego w art. 165b § 1 Ordynacji podatkowej;
- prowadzenie biura rachunkowego przez współmałżonkę w miejscu zamieszkania pracownika;
- podpisywanie przez osobę nieuprawnioną pism kierowanych do instytucji zewnętrznej.

Z przekazanych do Departamentu CP informacji wynika, iż wobec stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień podjęte zostały działania w celu ich bieżącego wyeliminowania lub zmniejszenia ryzyka możliwości ich powstania w przyszłości. Najczęściej stosowanymi działaniami były instruktaż stanowiskowy, zwiększenie skuteczności nadzoru kierowniczego, przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej, zwiększenia staranności przy wykonywaniu zadań, uzupełnienie lub zmiana danych. W ocenie skuteczności podjętych działań naprawczych, zależnie od rodzaju nieprawidłowości, czy też uchybień, wskazywano na ich bieżące wyeliminowanie lub na konieczność dokonania późniejszej oceny w wyniku kontroli sprawdzających.

Wnioski i ocena funkcjonowania – plany dalszych działań

Zidentyfikowano kilka głównych obszarów, które wymagają prowadzenia przez administrację podatkową stałej działalności kontrolnej, w ramach kontroli funkcjonalnej. Ustalono, że nieprawidłowości i uchybienia odnosiły się przede wszystkim do terminowości i prawidłowości prowadzonych postępowań (podatkowych, egzekucyjnych, podejmowanych działań windykacyjnych, spraw prowadzonych w komórce karnej skarbowej) oraz w zakresie terminowości i prawidłowości wprowadzania lub zatwierdzania danych do użytkowanych systemów komputerowych.

W związku z powyższym poniżej przedstawiono propozycje obszarów lub tematów kontroli instytucjonalnych do ewentualnego uwzględnienia w ich planowaniu:

- ✓ *terminowość postępowań podatkowych;*
- ✓ *terminowość postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe;*
- ✓ *terminowość prowadzonych postępowań egzekucyjnych;*

- ✓ *prawidłowość obsługi podsystemu KONTROLA.*

II. 2 Wyniki kontroli funkcjonalnych w izbach celnych i urzędach celnych

W działalności każdej organizacji, w tym również administracji celnej, można założyć pewne ryzyko wewnętrzne, które powinno być monitorowane poprzez zastosowanie wewnętrznego systemu kontroli wewnętrznej, opartym również na wynikach kontroli funkcjonalnej. Kontrola funkcjonalna powinna być integralnym procesem związanym z działalnością Służby Celnej. Powinna odnosić się do ryzyka i zarazem zapewniać, że podlegli funkcjonariusze celni lub pracownicy realizują zadania w sposób uporządkowany, etyczny, skuteczny, gospodarny, a obowiązki służbowe wypełniają zgodnie z przepisami prawa i wewnętrznymi regulacjami.

W ramach „Programu Zapewnienia Jakości Kontroli Instytucjonalnych i Kontroli Wewnętrznych w Służbie Celnej”, Szef Służby Celnej zatwierdził „Instrukcję w sprawie kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach celnych i urzędach celnych” (dalej: „Instrukcja” SSC), uchylając równocześnie decyzję nr 2 Szefa Służby Celnej z dnia 17.05.2006 r. w sprawie kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w izbach celnych i urzędach celnych¹. § 1 ww. „Instrukcji” SSC, stanowi, że dyrektor izby celnej odpowiada za prawidłową organizację kontroli funkcjonalnej, a także za należyte wykorzystanie wyników tej kontroli. W celu prawidłowego wdrożenia „Instrukcji” SSC, dyrektorzy izb celnych zazwyczaj wprowadzają własne regulacje wewnętrzne oraz delegują obowiązek wykonywania kontroli funkcjonalnej na osoby odpowiedzialne za realizację zadań poszczególnych komórek organizacyjnych. W założeniach kontrola funkcjonalna w Służbie Celnej powinna uwzględniać specyfikę zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną oraz wynikać z ryzyk związanych z możliwością wystąpienia nieprawidłowości.

Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie najistotniejszych wyników działań kontrolnych podejmowanych w ramach kontroli funkcjonalnych, ocena jej funkcjonowania oraz wniosków.

Zgodnie z § 7 „Instrukcji” SSC Dyrektor Departamentu Kontroli, Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów zobowiązany jest do dokonania oceny funkcjonowania kontroli funkcjonalnej w izbach i urzędach celnych w danym roku kalendarzowym. Analizie poddano informacje przedstawione w sprawozdaniach przekazanych do Departamentu CP przez dyrektorów izb celnych o rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości w wyniku kontroli funkcjonalnych² oraz ustalenia kontroli instancjonalnych przeprowadzonych przez Departament CP w powyższym zakresie.

Każdy z dyrektorów izb celnych przekazał do Departamentu CP informacje o rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości w wyniku kontroli funkcjonalnych. Poniżej przedstawiono wybrane, najczęściej powtarzające się nieprawidłowości:

- *nieterminowe załatwianie spraw w toku prowadzonych postępowań podatkowych,*
- *nieterminowe lub nieprawidłowe prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe,*

¹ Instrukcja SSC, celem stosowania, została przekazana do izb celnych zgodnie z pismem nr CA7/0681/5/29/PGU/2014 z dnia 09.06.2014 r.

² Sprawozdania przekazywane są do właściwego rzeczowo Departamentu CP za okresy półroczne do dnia 31 lipca i 31 stycznia roku kalendarzowego.

- *nieprawidłowe lub nierzetelne wykonywanie czynności służbowych w toku obsługi dokumentów TAX-FREE w procedurach związanych z wywozem towarów (graniczne oddziały celne),*
- *nierzetelne wykonywanie kontroli w przywozie (graniczne oddziały celne),*
- *samowolne opuszczenie stanowiska pracy (miejsca stałego nadzoru oraz stanowiska kontrolerskie w granicznych oddziałach celnych).*

Ponadto zwrócono uwagę na przypadki ujawnionych nieprawidłowości, takich jak:

- *przyjmowanie do weryfikacji podstaw podatku akcyzowego ceny netto samochodów osobowych (nabycie wewnątrzwspólnotowe),*
- *nieprawidłowe lub nieterminowe wykorzystywanie informacji powziętych za pośrednictwem Krajowego Telefonu Interwencyjnego,*
- *nieskuteczność czynności realizowanych na podstawie art. 75b ustawy o Służbie Celnej,*
- *przekazanie do egzekucji administracyjnej spraw należności, które uległy przedawnieniu.*

Z przekazanych sprawozdań wynika, że powzięto działania usprawniające lub dyscyplinujące, które w założeniach mogą przyczynić się do uniknięcia powstawania nieprawidłowości. W szczególności skierowano stosowne polecenia lub zalecenia, jak również korzystano z możliwości przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej, wszczęcia postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego. Do najważniejszych działań usprawniających należy zaliczyć:

- ✓ wzmoczenie nadzoru służbowego, poprzez zwiększenie bieżącej kontroli czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy,
- ✓ wsparcie kadrowe komórek dochodzeniowo-śledczych oraz akcyzy i gier (w niektórych przypadkach),
- ✓ przeprowadzenie szkoleń wewnętrznych lub przypomnienie prawidłowego zastosowania przepisów prawa oraz obowiązujących procedur,
- ✓ dokonanie stosownych korekt lub usunięcie braków w prowadzonych ewidencjach lub sprawozdaniach.

Wnioski i ocena funkcjonowania – plany dalszych działań

Do najistotniejszych wniosków podsumowujących należy zaliczyć:

- ✓ Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą częściej działalności urzędów celnych (głównie w granicznych oddziałach celnych), niż działalności izb celnych. W związku z powyższym należy zwiększyć nadzór dyrektorów izb celnych nad prawidłową organizacją kontroli funkcjonalnej, a także na należyte wykorzystywanie jej wyników. Wyniki kontroli powinny zostać wykorzystane w poprawie bieżącego funkcjonowania poszczególnych komórek organizacyjnych i przyczynić się do usprawnienia realizacji zadań.
- ✓ Rekomendowane jest stosowanie we wszystkich izbach celnych i urzędach celnych elektronicznej ewidencji kontroli funkcjonalnych. Powyższe umożliwi bieżącą analizę wykonywanych działań na każdym poziomie zarządzania oraz bieżące monitorowanie powszechności realizacji kontroli funkcjonalnej, co przyczyni się do szybszego prawidłowego diagnozowania obszarów zagrożonych ewentualnymi nieprawidłowościami. Ponadto wyeliminuje w przyszłości sprawozdawczość w tym zakresie.
- ✓ „Instrukcja” SSC umożliwi sprawowanie kontroli funkcjonalnej również przez osoby pełniące służbę na stanowiskach nie kierowniczych, co przyczyni się do szerszego korzystania z narzędzia wspomagającego zarządzanie, jakim jest kontrola funkcjonalna.
- ✓ Zgodnie z załącznikiem nr 2 do „Instrukcji” SSC „Wykaz istotnych nieprawidłowości”, dyrektorów izb celnych zobowiązano do raportowania zwięzłego opisu nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych.

Wyniki kontroli funkcjonalnych przedstawione w sprawozdaniach przez poszczególne izby celne zostaną uwzględnione w sporządzeniu *Planu kontroli Szefa Służby Celnej* na rok 2017. Zidentyfikowano 5 głównych obszarów, które wymagają prowadzenia przez Służbę Celną stałej działalności kontrolnej, w tym kontroli w trybie kontroli instytucjonalnych.

Poniżej przedstawiono propozycje obszarów lub tematów kontroli do ewentualnego uwzględnienia w planowaniu:

1. *terminowość postępowań podatkowych*, w szczególności: kierownicy komórek organizacyjnych izb i urzędów celnych, zastępcy naczelników urzędów celnych nadzorujący pion postępowania, zastępcy dyrektorów nadzorujących pion postępowania,
2. *terminowość i prawidłowość postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe* – w szczególności: kierownicy komórek organizacyjnych urzędów celnych, właściwi zastępcy naczelników urzędów celnych,
3. *rzetelność wykonywania kontroli w granicznych oddziałach celnych (przywóz)* – w szczególności: kierownicy zmian, kierownicy lub zastępcy kierowników oddziałów celnych oraz zastępcy naczelników nadzorujących oddziały celne,
4. *prawidłowość obsługi zgłoszeń celnych oraz kontroli towarów w procedurach związanych z wywozem* – w szczególności: kierownicy zmian, kierownicy lub zastępcy kierowników oddziałów celnych oraz zastępcy naczelników nadzorujących oddziały celne,
5. *skuteczność realizacji zadań wykonywanych w trybie art. 75b ustawy o Służbie Celnej* – w szczególności: zastępca dyrektora nadzorujący ww. komórkę organizacyjną.

III. PODSUMOWANIE

Istotnym elementem zarządzania jest sprawowanie systematycznej i kompetentnej kontroli zarówno instytucjonalnej jak i funkcjonalnej. Przyczynia się ona do spójności i skuteczności działania jednostek organizacyjnych Służby Celnej jak i administracji skarbowej. Prowadzona przez Departament CP MF kontrola instytucjonalna umożliwiła dokonanie oceny faktycznego stanu działalności kontrolowanych jednostek. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzano oprócz prawidłowości podejmowanych działań, również uchybienia, a także poważne nieprawidłowości. Ustalenia kontroli stały się podstawą do wydania zaleceń pokontrolnych mających na celu minimalizowanie ryzyka wystąpienia w przyszłości zjawisk niepożądanych, naruszających wewnętrzne standardy jak i przepisy prawa. Jednostki kontrolowane przekazywały również informacje o sposobie i zakresie podejmowanych działań naprawczych.

W przypadkach ujawnionych nieprawidłowości i wydania negatywnych ocen działalności dyrektorów izb skarbowych i izb celnych, Departament CP MF prowadzi analizę zgromadzonych informacji w oparciu o które proponuje zmiany i dokonuje sprawdzenia wdrożonych zaleceń.